

Mi volt előbb: az orvoslátogató vagy céges autó és a mobiltelefon?

Az orvoslátogatás története Magyarországon, dióhéjban

Dobson Szabolcs

Bármennyire meglepő, de nem kizárt, hogy a mai orvoslátogatók valamelyik déd-, sőt úkapja is már orvoslátogatással kereste a kenyerét Magyarországon, valamelyik gyógyszercég alkalmazásában, pechjére még céges autó és mobiltelefon nélkül, gyalogosan, villamoson, vonaton zötykölődve.

A II. Világháború előtt e szakma képviselőit általában orvos propagandistának nevezték, de pl. a Gyógyszerészek évkönyvének 1940-es kiadásában a következőket olvashatjuk a gyógyszerészgyakornokok bejelentési kötelezettségével kapcsolatban: „...*ha a gyógyszerészgyakornok nem gyakornoki minőségében van értelmiségi munkakörben alkalmazva (pl. orvoslátogató), az esetben bejelentési kötelezettség alá esik.*”

Az „orvos propagandisták” 70-80 évvel ezelőtt is olykor ugyanolyan kritikákat kaptak, mint manapság. Nézzünk egyet 1943-ból egy gyógyszerész szakmapolitikai potentát, Löcherer Tamás tollából: „*Nyilvánvaló, hogy a gyógyszerészre nemcsak a vény elkészítése és kiszolgáltatása tartozik, és nyilvánvaló az is, hogy a gyógyszerész legalább ugyanannyi illetékességgel adhat tanácsot az orvosnak, mint a gyáripar propagandistái, és mindent elárasztó propaganda iratai, melyekben a gyárak készítményeiket ajánlgatják, és kéretlenül is tanácsokat adnak az orvosoknak a tekintetben, hogy mit rendeljenek.*”

Mármost, mivel államilag ellenőrzött és jóváhagyott hivatalos gyógyszerinformáció csak 1952 óta létezik, ezt megelőzően, amint fentebb láttuk, gyári brossúrákból, vademecumokból, szakkönyvekből, szakkikékből, no meg a kollégáktól és az orvoslátogatóktól szereztek az információkat a doktorok és a gyógyszerészek.

1957-ben létrejött az állami gyógyszerismertető hálózat, amelyik “gyógyszerismertető aktívákat” képzett a megyei gyógyszerertári központokra támaszkodva, majd 1962-től az OGYI szervezésében gondoskodott a gyógyszerekkel kapcsolatos ismeretek terjesztéséről. Ez a tevékenység a rendszerváltás után kiüresedett, és 2008-ban elhalt.

Ám, még a szocialista időszakban is volt lehetőség céges személyes gyógyszerismertetésre (orvoslátogatásra). A gyárak gyógyszerismertető munkatársai az egészségügyi intézet vezetőjét, helyettesét, osztályvezető főorvosát, azok helyettesét, a gyógyszerfelelős orvosokat, a gyógyintézet főgyógyszerészét és a gyár készítményeinek klinikai kipróbálását végző, valamint a gyár készítményeiről közleményt író orvost kereshették fel. Ezt a munkát csak okleveles orvos és gyógyszerész, vagy kivételesen olyan személy - például vegyészmérnök - végezhetette, aki az OGYI felügyelete alatt megtartott farmakológiai és toxikológiai tanfolyamot eredményesen elvégezte. A gyárak kötelesek voltak a gyógyszerismertetés munkájával megbízott személyek nevét és a szakképesítésükre vonatkozó adatokat az

OGYI felé bejelenteni és működésükhöz hozzájárulását kérni. Gyárainkban - a nyugatihoz képest nagyon szerény – gyógyszerismertető, reklám és propaganda osztályok szervezték ezt a tevékenységet.